

1. Hukuk Dairesi 2021/4453 E. , 2022/3208 K.

•

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ
DAVA TÜRÜ : TAPU İPTALİ VE TESCİL

Taraflar arasında görülen kadaastro öncesi nedene dayalı tapu iptali ve tescil davasında yapılan yargılama sonucu verilen, davanın reddine ilişkin karar, süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

Kadaastro sonucu Yayladere İlçesi, Kalkanlı Köyü çalışma alanında bulunan 123 ada 5 parsel sayılı 977,29 metrekare yüzölçümündeki taşınmaz, kadimden beri Kalkanlı köyünün kullanımında olduğu ve halen aynı amaçla iktisap edildiği gerekçesiyle Kalkanlı Köyü Tüzel Kişiliği adına tespit ve tescil edilmiş; eldeki dosyanın davalısı ...'ın açmış olduğu tapu iptali ve tescil davası sonucunda çekişmeli taşınmaz hükmen ... adına tescil edilmiştir.

I. DAVA

Davacı ..., çekişmeli taşınmazın davalı ... ile bir ilgisinin olmadığını, çekişmeli taşınmazın uzun yıllardır kendisinin zilyetliğinde olduğunu ileri sürerek taşınmazın tapu kaydının iptali ile adına tescilini istemiştir.

II. CEVAP

Davalı ... cevap dilekçesinde; çekişmeli taşınmazın köy tüzel kişiliği adına tespit gördüğünü ve kendisi tarafından köy tüzel kişiliği aleyhine Karakoçan Sulh Hukuk Mahkemesi'nde açılan tapu iptal ve tescil davası sonucunda taşınmazın adına hükmen tescil edildiğini, bu sebepten lehine kesin hüküm oluştuğunu, çekişmeli taşınmazın kendisine ait olduğunu belirterek davanın reddini savunmuşlardır.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

Mahkemenin 14.12.2015 tarihli ve 2013/501 Esas, 2015/814 Karar sayılı kararıyla, çekişmeli taşınmazın köy tüzel kişiliği adına tespit gördüğü ve eldeki dosyanın davalısı ...'ın Karakoçan Sulh Hukuk Mahkemesi'nde açtığı tapu iptali ve tescil davası lehine sonuçlandığını, böylece eldeki dosya davalısı lehine kesin hüküm oluştuğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. TEMYİZ**1.Temyiz Yoluna Başvuranlar**

Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Temyiz Nedenleri

Davacı vekili, temyiz dilekçesinde, Mahkemece kesin hüküm teşkil ettiği iddia edilen Karakoçan Sulh Hukuk Mahkemesi 2010/291 Esas sayılı dosyada müvekkili ...'ın taraf olmadığını, bu sebepten ilgili dosyanın müvekkili aleyhine kesin hüküm teşkil etmeyeceği, çekişmeli taşınmazın zilyetliğinin müvekkili davacıda olduğunu ancak keşfe dahi çıkılmaksızın davanın reddine karar verildiğini belirterek, Karakoçan Asliye Hukuk Mahkemesi 2013/501 Esas, 2015/814 Karar sayılı kararının bozulmasını talep etmiştir.

3. Gerekçe**3.1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme**

Dava, kadaastro öncesi nedene dayalı tapu iptali ve tescil davasıdır.

3.2. İlgili Hukuk

3.2.1. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 6. maddesinde, "Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, taraflardan her biri, hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür."

3.2.2. İspatın konusunu tarafların üzerinde anlaşılmadıkları ve uyuşmazlığın çözümünde etkili olabilecek çekişmeli vakıalar oluşturur ve bu vakıaların ispatı için delil gösterilir (HMK m.187/1). Kanunda açık şekilde bir ayırım yapılmamasına rağmen, hukukumuzda deliller; kesin ve takdiri delil ayrımı esas alınarak incelenmektedir. Kesin delil terimi takdiri delil teriminin karşıtıdır. Takdiri deliller; tanık (HMK m. 240-265), bilirkişi (HMK m. 266-287), keşif (HMK m. 288-292), senet dışındaki belgeler (HMK m. 199) ve kanunda düzenlenmemiş (HMK m. 192) deliller olup; bu deliller, koşullarını ve hükümlerini kanunun tayin etmediği, hâkimi bağlamayan, hâkimin üzerinde serbestçe takdir hakkını kullanabildiği delillerdir. Kesin delil kavramı ise; şartlarını, hükümlerini ve sonuçlarını kanunun belirlediği ve bu şartların mevcut olması hâlinde hâkimin bağlı olduğu ve takdir yetkisine sahip olmadığı delillerdir. Kesin delile HMK'nın gerekçesinde yazdığı şekilde kanuni delil de denmektedir. İddia edilen vakıanın ispatı için kanunda kesin delil öngörülmüşse, hâkim başka delil inceleyemeyeceği gibi iddia edilen vakıa kesin delille ispatlandığı takdirde hâkim o vakıanın doğruluğunu kabul etmek ve uygun karar vermek zorundadır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "İlamların ve remi senetlerin ispat gücü" başlıklı 204/1 maddesinin "İlamlar ile düzenleme şeklindeki noter senetleri,

sahteliği ispat olunmadıkça kesin delil sayılırlar" hükmüyle, mahkeme ilamlarının sahte olduğu ispat olununcaya kadar kesin delil oluşturacağı açıkça kabul edilmiştir. Kesin deliller; ikrar (HMK m. 188), senet (HMK m. 200 vd), yemin (HMK m. 225 vd) ve kesin hüküm (HMK m. 303 ve 204/1) olmak üzere dört tane olduğu hususu, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 24.12.2014 tarihli ve 2014/17-1656 E., 2014/1099 K. sayılı kararında yaptığı tartışmada "...Bu bağlamda kesin delil ise, yanları ve hakimî bağlayan, bu tip delillerle kanıtlanan olayın hukuksal doğru olarak kabul edilmesi gereken delillerdir. Hakimî kesin delilleri takdir yetkisi yoktur. Bu biçimde ispatlanan hususu doğru kabul etmek zorundadır. Hukukumuzda kesin deliller sınırlı olup bunlar, ikrar, senet, yemin ve kesin hükümdür,..." şeklindeki gerekçeyle kabul edilmiştir.

3.2.3. Kesin hüküm adli gerçeği ifade eder. Kesin hükümle amaçlanan ise; aynı kişiler arasında, aynı dava konusu uyuşmazlık hakkında mahkemelerin sınırsız şekilde meşgul edilmesini engellemektir. Bu şekilde hem kişiler, hem de devlet için hukuki güvenlik sağlamaktır.

3.2.4. HMK'nın 303. maddesine göre kesin hüküm hakkında; "1- Bir davaya ait şekli anlamda kesinleşmiş olan hükmün, diğer bir davada maddi anlamda kesin hüküm oluşturabilmesi için, her iki davanın taraflarının, dava sebeplerinin ve ilk davanın hüküm fıkrası ile ikinci davaya ait talep sonucunun aynı olması gerekir. 2- Bir hüküm, davada veya karşılık davada ileri sürülen taleplerden, sadece hükmü bağlanmış olanlar hakkında kesin hüküm teşkil eder,..." şeklindeki düzenlemeyle, şekli anlamda kesinlik (yani o hükmü karşı artık başvurulabilecek bir olağan kanun yolunun kalmaması ya da baştan beri hiç olmaması), maddi anlamda kesinliğin ön şartı olarak kabul edilmiştir. Maddenin devamında ise; bir davaya ait şekli anlamda kesinleşmiş olan hükmün, diğer bir davada maddi anlamda kesin hüküm oluşturabilmesini, her iki davanın da taraflarının, dava sebeplerinin ve son olarak dava konularının aynı olması şeklinde belirlenen üç şarta bağlamıştır. Kesin hüküm, öncelikle hükmü veren mahkeme de dahil olmak üzere bütün mahkemeleri bağlar. Bir hüküm maddi anlamda kesinleştikten ve hangi tarafın ne yönde haklı olduğu tespiti yapıldıktan sonra artık tüm mahkemeler, aynı taraflar arasında, aynı dava sebebine dayanılarak, aynı dava konusu hakkında verilmiş bulunan kesin hüküm ile bağlıdır. Bunun sonucunda; aynı dava yeniden incelenemeyeceği (kesin hüküm itirazı) gibi, aynı konuya ilişkin yeni dava, önceki davada verilmiş olan kesin hüküm ile bağlıdır (kesin delil). Nitekim, aynı ilkeler Hukuk Genel Kurulunun 24.12.2014 tarihli ve 2014/17-1656 E., 2014/1099 K. ve 04.12.2013 tarihli ve 2013/20-300 E., 2013/1629 K. sayılı kararları ile de benimsenmiştir.

3.2.5. Kesin hükmün kesin delil teşkil etmesi ise; yine başka bir olayda Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 09.06.2010 tarihli ve 2010/19-287 E., 2010/305 K. sayılı kararında tartışılmış ve anılan kararda "...Taraflar ve maddi sebep birliği olan ilk davadaki, iki davanın da temelini oluşturan aynı hukuki ilişkinin mevcut olup olmadığı yönündeki tespit kısmı, sonraki davada kesin delil oluşturur. Bu tespit, maddi olay bakımından kesinleşmiş olur. Bu hususun bir daha incelenmesi HUMK'nın 237.madde hükmü karşısında olanaklı değildir (Aynı yönde Prof Dr. Baki Kuru age. c. V, s. 5067 vd; YHGK 19.06.2002 gün ve 2002/2-484 E., 2002/544 K. sayılı ilamı). Hal böyle olunca, aynı taraflar arasında 160.000 TL bedelli genel kredi sözleşmesinin geçerli olmadığı konusunda kesin hüküm olmasının kabulü gerekir. Artık kesinleşen kararın içerisine girilerek; aynı hususlar yeni açılan bir davada yeniden tartışma konusu yapılamaz..." şeklinde gerekçeyle, bir davada verilmiş olan hüküm, aynı taraflar arasında, aynı dava sebebine dayanarak ve aynı konuya ilişkin olarak açılan ikinci bir davada birinci davada kesin hükmü bağlanmış olan talep (HMK m.303/2) hakkında, kesin delil teşkil edeceği açıklanmıştır. Kararın içeriğinde atıf yapılan kararla da "...aynı taraflar arasında, aynı dava sebebine dayanarak ve aynı hukuki ilişki hakkında açılan ikinci davanın konusu birinci davadakinden farklı olsa bile, birinci davada verilmiş olan kesin hüküm iki davanın da temelini oluşturan aynı hukuki ilişkinin mevcut olup olmadığı hakkında ikinci davada kesin delil teşkil edeceği" açıklanmıştır.

3.2.6. Aynı taraflar arasında, aynı hukuki ilişkinin temelini oluşturan sebebe dayalı olarak açılan ve sonuçlanan "kesin hüküm nedeniyle oluşan kesin delilin" tarafları ve hakimî bağladığı, artık kesin delil ile kanıtlanan olayların hukuksal açıdan doğru olarak kabul edilmesinin zorunlu olduğu, hakimî kesin delilleri takdir yetkisinin bulunmadığı, bu şekilde ispatlanan hususu doğru kabul etmek zorunda olduğu" belirtilmiştir.

3.3. Değerlendirme

Bu açıklamalar ışığında, hükmü dayanak yapılan ve taraflar arasında kesin hüküm ve kesin delil kabul edilen Karakoçan Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2010/291 Esas, 2012/373 Karar sayılı dava dosyasının bu dosya arasına alınan onaylı örneğinin incelenmesinde; davacısının iş bu dosyada davalı olan ..., davalısının Kalkanlı Köy Tüzel Kişiliği, dava konusunun ise 123 ada 5 parsel sayılı taşınmaz olduğu, bu haliyle davanın eldeki dosya davacısı ile ilgisinin bulunmadığı, bu davanın davacısı ... yönünden, davanın kesin hüküm ve kesin delil teşkil etmeyeceği kuşkusuzdur.

V. SONUÇ:

Yukarıda açıklanan nedenlerle; belirtilen hususlar gözetilmeden, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsiz olduğundan, davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün (6100 Sayılı Yasanın geçici 3.maddesi yollaması ile) 1086 sayılı HUMK'nın 428.maddesi gereğince BOZULMASINA, alınan 54,40 TL peşin harcın yatırana iadesine, kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak

üzere, 18.04.2022 gününde oy birliği ile karar verildi.